
Nytt fra Udir

Landskonferansen for
spesialundervisning 2013

Tema

- Endringer i forskriften kap. 6 og 6A
- Aktuelle lovendringer i kraft fra 1.8.2013
- Utvidet tid – Gjeldende rett og nytt lovforslag på høring.
- Digitalisering av veileder om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning
- Etter- og videreutdanning av PPT
- Kompetansekartlegging i PPT

I inntaksforskriften

Aktuelt

- Endringer i forskrift til opplæringsloven kap. 6 (inntak) og nytt kap. 6A (formidling til læreplass) i kraft fra i går (3.9.2013)
 - Bl.a. nye regler om fortrinnsrett ved inntak til videregående opplæring og et mer differensiert inntak til Vg1, Vg2 og Vg3
 - Udir informerte om endringene i nyhetssak på www.udir.no mandag.
- Vi har aldri gjennomført en så bred involvering ifbm en forskriftsendring både ved utarbeidelsen av forslaget og i høringsperioden
 - Fikk mange gode innspill, testet ut forslag og fikk noen aha-opplevelser.
- Det kom inn 125 hørings svar – det er gjort endringer etter høringen

Overordnet

Hva ble vi bedt om se på?

- En helhetlig gjennomgang
- Direktoratet ble spesielt bedt om å se på:
 - Reglene om inntak til særskilt prioritert utdanningsprogram på Vg1
 - Krav til sakkyndig vurdering for elevgruppen med store og omfattende behov for spesialundervisning; herunder om vedtak om inntak og plassering i særskilte grupper ivaretar elevenes behov
 - Om elever med spesielle behov ivaretas skikkelig
 - Status som heltids- og deltidselev
 - Inntak til Vg2 og Vg3 herunder elever med spesialundervisning
 - Inntak av minoritetsspråklige søkere
 - Kodeverket

Sentrale hensyn bak bestemmelsene

- Ivareta søkerens rettssikkerhet
- Likere praksis
- Hindre usaklig forskjellsbehandling
 - Prioritet i inntaket for en elev er et konkurransefortrinn
 - Særlig på populære utdanningsprogram (på populære skoler) vil det at en elev prioriteres gå på bekostning av en annen elev
- Bestemmelsene må fungere i praksis
- Rettighetene elevene har etter loven skal oppfylles

Sentrale bestemmelser i oppl.

- Inntaksbestemmelsene skal ikke uthule rettigheter eleven har etter oppl.
 - Elevens rett til videregående opplæring - § 3-1
 - Rett til inntak på ett av tre utdanningsprogram som ungdommen har søkt på
 - Rett til to års videregående opplæring innenfor utdanningsprogrammet
 - Søkere med rett til spesialundervisning og som har en sakkyndig vurdering om at de har et særlig behov for et særskilt utdanningsprogram, har rett til inntak på dette utdanningsprogrammet
 - Søkere med rett til utvidet tid eller omvalg skal få retten sin ivaretatt
 - Spesialundervisning og særskilt språkopplæring

Overordnede endringer

- Ryddet i struktur og begrepsbruk
- Har tydeliggjort ansvaret
 - Fylkeskommunen som ansvarssubjekt
- Kapittel 6 om inntak
 - Samlet fellesbestemmelser som gjelder for alle i delkapittel 1
 - Kapitlet er strukturert tydeligere etter nivå:
 - Inntak til Vg1
 - Inntak til Vg2 og Vg3
 - Inntak til knutepunktskoler
 - Inntak til samiske skoler
 - Inntak av voksne
- Nytt kapittel 6A om formidling

Forskriftsendringene i korte trekk

1. Tydeligere plassering av ansvar for oppgaver knyttet til inntaket og krav om lokale forskrifter
2. Et mer differensiert inntak til Vg1 for å ivareta blant annet søkere med rett til spesialundervisning og minoritetsspråklige søkere
3. Mer utfyllende regler om forholdet mellom fulltidselever og deltidselever
4. Tydeligere vilkår og regler for inntak til Vg2/Vg3
5. Mer utfyllende regulering av inntak av voksne
6. Eget kapittel om formidling av lærlinger og lærekanidater

1. Tydeligere plassering av ansvar for oppgaver knyttet til inntaket og krav om lokale forskrifter

- Før: uklar ansvars plassering
- Ny forskrift:
 - Ryddet i ansvars plasseringen "innad" i fylkeskommunen
 - Alle avgjørelser lagt til fylkeskommunen
 - Fylkeskommunen avgjør om disse skal delegeres
 - Ryddet i fordeling av oppgaver mellom kommuner og fylkeskommuner
 - Bla ansvaret for sakkyndig vurdering ved søknad om fortrinnsrett til særskilt utdanningsprogram og realkompetansevurdering
 - Fastsatt plikt til å fastsette lokal forskrift om inntak (og lokal forskrift om formidling)

I Felles føresegner

Innledende bestemmelser

- § 6-1 – Regulerer virkeområder
 - (1) presiserer at kapitlet regulerer inntak – ikke formidling.
 - Inntak til all offentlig vgo. Gjelder ikke for inntak til private skoler.
 - Praksiskandidater – er en privatistordning. Opplæring som evt tilbys disse er ikke videregående opplæring etter oppl.
- § 6-2 – Ny - inneholder en plikt til å fastsette en lokal forskrift om inntak
 - Plikt, men også hjemmel til å fastsette en lokal forskrift. Forskriften skal være innenfor oppl. med forskrifter bla. LK06 og fvl.
 - Kan knytte rettigheter og plikter til den lokale forskriften. Til forskjell «lokale tilpasninger» etc som bare er retningslinjer for saksbehandling.
 - Regulerer innholdet i forskriften. Minimumskrav. Hensikt: få en viss likhet ml fk.
 - Åpner også for at forskriften om inntak og formidling (§ 6A-2) kan være den samme – fylkeskommunal handlefrihet
 - Skal også omfatte inntak til landslinjer og de statlige videregående skolene

Vilkår for inntak og bruk av retten til vgo

- § 6-3 – videreføring – lovlig opphold
 - Bestemmelsen er som tidl. § 6-9
- § 6-4 – delvis ny – regulerer bruk av retten
 - (2) Se i sammenheng med merknaden – gir en veiledende 1.11.- frist for beregning
 - (3) omvalg
- § 6-5 – delvis ny – forsøker å tydeliggjøre status som fulltidselev – deltidselev
- § 6-6 – utvekslingselever – tidligere §§ 6-2 (5) og 6-5

3. Mer utfyllende regler om forholdet mellom fulltidselever og deltidselever

- Se i sammenheng med oppdragsbrev 13-12 – privatistoppdraget
- Definisjonen:
 - Tydeligere hvem er deltidselev
 - Endret begrep fra heltidselev til fulltidselev
- (3) Endring av status
 - Fylkeskommunen som avgjør om noen kan gå fra være fulltidselever til å bli deltidselev.
 - Eleven må søke.
 - Tydeligere vilkår etter inntaket er gjennomført – i tungtveiende grunner.
- (4) Konsekvenser av å bli deltidselev – sist i køen
 - Se bla §§ 6-27 og 6-39

Søknad og klage

- Få endringer her
- § 6-7– viderefører informasjonsplikten - noen tydeliggjøringer
 - (2) tydeliggjør skolenes ansvar
- § 6-8 – søknadsfrist – noen opprydninger
 - (1) noen endringer - flere grupper identifisert som søkere 1.2. men har tatt bort søknader om opplæring utover 3 år – reguleres av oppl. § 3-1 (5)
 - (4) for sent innkomne søknader – tydeliggjort at konsekvensene skal reguleres i lokal forskrift + forbud mot usaklig forskjellsbehandling
- § 6-9 – krav til søknaden – få endringer
 - Tatt bort kravene til signering – avhenger av digital løsning.
 - (4) – søknaden sendes til folkeregistrert fylkeskommune – også ved planlagt flytting og knutepunktskoler
- § 6-10 – klage – delvis videreføring
 - If - tydeliggjort at det ikke kan klages på skoleplasseringen

Inntak til einsskilde utdanningsprogram o.a.

- § 6-11 – særlige regler om inntak til noen utd. prog.
 - (1) reelt sett uendret – regulerer hvilke utdanningsprogram det kan fastsettes særlige inntaksregler.
 - Fk må fastsettes i lokal forskrift om dette gjelder
 - MDD og idrettsfag
 - Kun Vg1
 - (2) = TAF. Disse skal ikke være direkte søkbare, men søkere kan melde sin interesse. Åpner her for at for de som melder sin interesse er det mulig å ta i bruk intervju. Husk det må også tegnes en lærekontrakt etter § 6A-7 her. Inntaket er til for eksempel Vg1 TIP.

II Inntak til Vg1

2. Et mer differensiert inntak til Vg1 for å ivareta blant annet søkere med rett til spesialundervisning og minoritetsspråklige søkere

- Tidl.: svært ulik praksis mellom fylkeskommunene ang. hvor mange som tas inn til "særskilt prioritert utdanningsprogram", i ordinært inntak og individuelt
- Nå:
 - Hovedregel: alle som skal tas inn konkurrerer etter poeng i det ordinære inntaket
 - Tydeligere identifisering av ulike "inntaksgrunnlag" – et mer finmasket inntak
 - Har gjeninnført begrepet fortrinnsrett
 - Fortrinnsrett – ordinært inntak med individuell behandling
 - Hvilke grupper har fortrinnsrett?
 - Hvem er det viktig at fanges opp i det ordinære inntaket pga for lav poengsum etc.?

Innledende bestemmelser

- § 6-13 – vilkår for inntak – erstatter § 6-10 – flere endringer
 - (1) vilkåret for inntak er fullført norsk grunnskoleopplæring eller tilsvarende
 - Gjelder for alle søkere (ungdom og voksne)
 - Hovedregelen er at dette vilkåret oppfylles ved at det legges frem et norsk vitnemål
 - Fikk flere innspill om inntak til vgo for de som ankommer siste del av 10. trinn etc. – disse skal ha vitnemål og oppfyller vilkåret. Uavhengig av antall år med grunnskoleopplæring i hjemlandet, norskkompetanse og om at de har IV i alle fag.
 - Det er ikke hjemmel til å stille krav om bestått eller norskkompetanse på et gitt nivå

Forts.

- For de som ikke har et norsk vitnemål må det stadfestes at søkeren oppfyller ett av vilkårene i bokstav a til c.
 - Her er det gjort endringer.
 - A) = uendret
 - B) Viderefører § 6-10 bokst. B første alt.
 - Fjernet - «kunnskaper eller dugleik på nivå med norsk grunnskole».
 - 9 år grunnskoleopplæring i hjemlandet – ser ikke på fag eller kvalitet. Kun antall år som har betydning
 - Ikke krav til norsk
 - Ansvaret for dokumentasjonen eller å underbygge at det er sannsynlig påhviler søker
 - Hvis fk kommer til at vilkåret ikke er oppfylt – skal saken sendes til kommunen for rkv. – bokstav c

Forts.

- C) Tydeliggjort vurderingstemaet for rkv.
 - Dette er de 5 vitnemålsfagene i § 4-33.
 - Det innebærer også krav til norsk – ved rkv krav om karakteren 2
 - Kommunens ansvar å rkv. Dette må skje uten ugrunnet opphold og i tide til at søker evt rekker inntaket.
 - Viktig med 1.2. frist for disse.
 - Dersom vilkårene ikke er oppfylt – rett til gso etter oppl. § 4A-1.
 - Husk også nytt (4) i § 1-15

§ 6-14 – inntaksrekkefølgen

- Nytt at det er en bestemmelse med rekkefølgen
 - (1) retten til 1 av 3 valgte utdanningsprogram.
 - Rekkefølgen som inntaket skal gjennomføres etter
 - Søkere med fortrinnsrett (2)
 - Søkere som konkurrerer etter poeng med et særlig ansvar for å fange opp de som ikke får retten til 1 av 3 valgte utdanningsprogram oppfylt – behandles individuelt (3)
 - Individuell behandling får ikke mer – men får retten sin oppfylt
 - Har identifisert flere grupper enn i dag
 - Kapitlet er strukturert i samsvar med rekkefølgen
 - (4) regulerer voksne

Inntak til Vg1 for søkere med fortrinnsrett

- Forslag – 4 fortrinnsgrunnlag
 1. § 6-15 – Fortrinnsrett til et særskilt utdanningsprogram
 2. § 6-17 – Fortrinnsrett for søkere med sterkt nedsatt funksjonsevne
 3. § 6-18 – Fortrinnsrett for søkere med rett til opplæring i eller på tegnspråk
 4. § 6-19 – Fortrinnsrett for søkere med vedtak om utvidet tid (flere år på Vg1)

Utg. pkt. - Søkere med rett til spesialundervisning

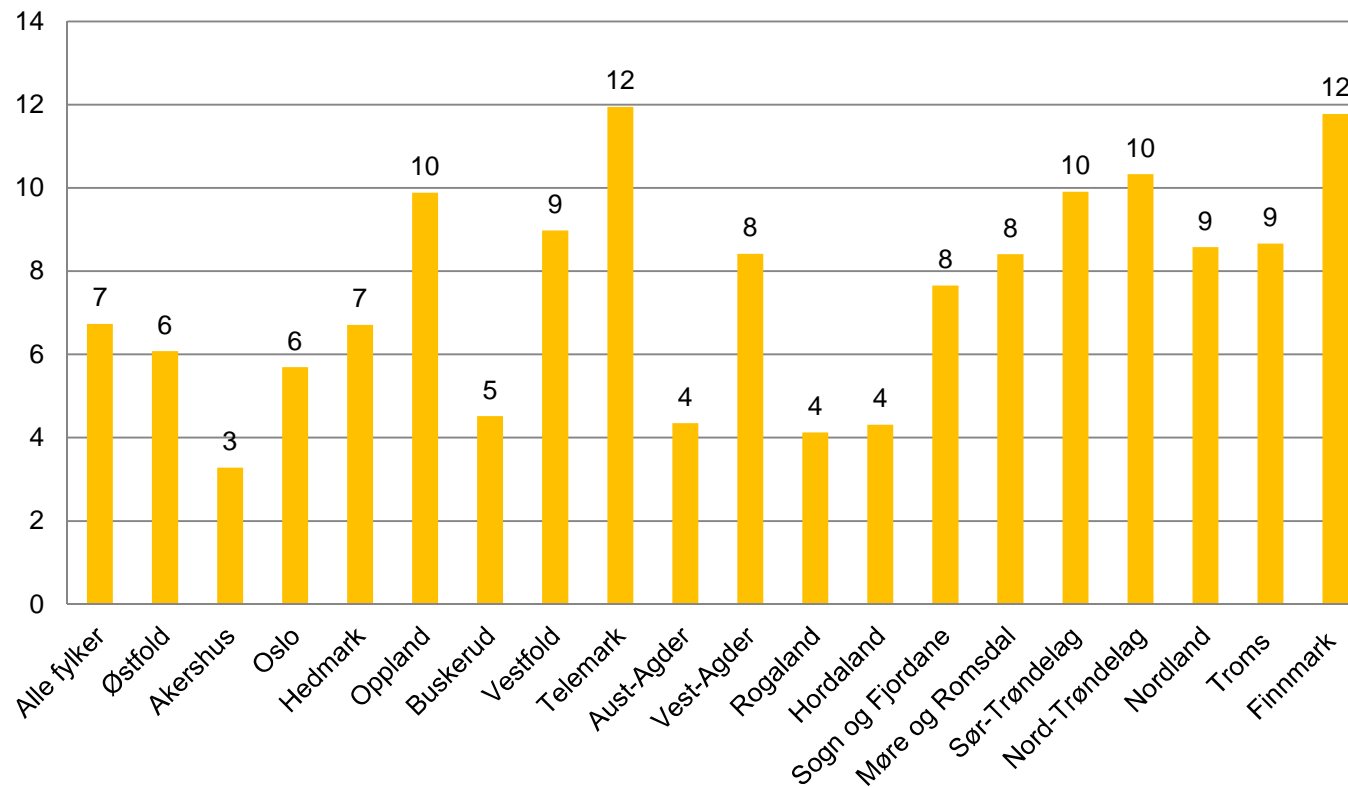
- Søkere med rett til spesialundervisning etter opplæringsloven kap. 5 skal som hovedregel tas inn til videregående opplæring gjennom det ordinære inntaket
 - Konkurrerer på poeng
 - Evt. tas inn på individuelt grunnlag dersom eleven med vedtak om spesialundervisning mangler vurdering i mer enn halvparten av fagene - § 6-22.
 - Noen vil også kunne ha fortrinnsrett etter §§ 6-16 til 6-19

1. Fortrinnsrett til særskilt utdanningsprogram

1. Fortrinnsrett til særskilt utdanningsprogram

- Lovfestede krav
 - Søkeren har rett til videregående opplæring etter opplæringsloven § 3-1 første ledd
 - Alle har rett til ett av tre valgte utd. prog.
 - Har rett til spesialundervisning etter opplæringsloven § 5-1
 - Det foreligger en sakkyndig vurdering om at søkeren har et særlig behov for inntak til et særskilt utdanningsprogram , jf. oppl. § 3-1 (5)

Andel søkere til særskilt prioritert program, fordelt på fylke, 2011-2012

Om fortrinnsretten

- I § 6-15 første ledd er det fastsatt at det er en fortrinnsrett til særskilt utdanningsprogram og innholdet i fortrinnsretten.
 - Søkere med fortrinnsrett tas inn før det ordinære inntaket
 - Dette er en rett til ett bestemt utdanningsprogram – ikke rett til inntak til en bestemt skole
 - Skoleplasseringen kan heller ikke for disse søkerne påklages
- Mye historikk knyttet til denne retten – en bestemmelse som har endret seg
- Har gjeninnført begrepet ”fortrinnsrett”
- Har endret fra «inntak til særskilt prioritert utdanningsprogram» til «fortrinnsrett til særskilt utdanningsprogram».
 - Dette er i samsvar med lovens begrepsbruk
 - Dette er også for å unngå noen av de uklarhetene som har vært knyttet til «særskilt prioritert utdanningsprogram».
 - Det er ikke noe som heter «særskilt inntak»

Mer om retten

- Det skal være en ordning som kun omfatter elever med rett til spesialundervisning og svært få av disse som har et særlig behov for inntak til et bestemt utdanningsprogram
 - Skal ikke omfatte 11,6 % av søkerne – rett til spesialundervisning gir ikke i seg selv rett til fortrinn
 - Det skal være relativt få søkere
 - Skal være for de som ikke kan klare tre utdanningsprogram eller mer - har et særlig behov
 - Søkeren må ha et særlig behov – det skal «en del til» for å oppfylle dette kravet
 - Må være noe som gjør at søkerens behov ikke ivaretas tilfredsstillende ved å ha rett til ett av tre utdanningsprogram
 - De som det ikke har noen betydning hvilket utdanningsprogram de tas inn til, omfattes ikke av fortrinnsretten etter § 6-15
 - Må ses i sammenheng med fortrinnsrett etter § 6-17
 - Kobles mot muligheten for å fullføre videregående opplæring med yrkes- eller studiekompetanse (tidligere mestre)

Vilkår

- Det er 2 vilkår – begge må være oppfylt
 - I andre ledd er vilkårene og vurderingstemaet i de to vilkårene utdypet . Søkeren må ha:
 - A. Rett til spesialundervisning
 - B. Et særlig behov for inntak til et bestemt utdanningsprogram

A) rett til spesialundervisning

- Søkeren må ha et enkeltvedtak om spesialundervisning på tidspunktet for tilmelding fra kommunen til fylkeskommunen, dvs. 1. oktober
- Søkerens behov for spesialundervisning må være omfattende på grunn av vanskene som ligger til grunn for søknaden
 - Dette er en skjønnsmessig vurdering
- Søkeren må ha vansker som krever stor særskilt tilrettelegging
 - Innhold – omfang – organisering – kompetanse
- Omfattende behov erstatter «diagnosekatalogen» i tidl. § 6-20
 - Minner om at en diagnose ikke utløser fortrinnsrett i seg selv, se vilkår nr. 2.
- Fylkeskommunen skal ikke sendes saken til søkere som det er klart at ikke har et omfattende behov for spesialundervisning til sakkyndig vurdering. Da skal fylkeskommunen sende melding til kommunen om at søkeren ikke oppfyller vilkårene etter § 6-15 - må begrunnes.

B) et særlig behov for inntak til et bestemt utdanningsprogram (dette kan være 2)

- Må godtgjøres at vanskene til søkeren har mye å si for muligheten søkeren har til å fullføre vgo med yrkes- eller studiekompetanse
 - Krav til sammenheng
 - Krav om at søkerens mulighet til å fullføre vgo bedres
 - Det er viktig at PPT i sin sakkyndige vurdering utreder og vurderer dette
 - I vurderingen skal det ikke trekkes inn
 - Om søkeren kan fullføre med grunnkompetanse
 - Søkerens mestring av utdanningsprogrammet ‘
 - Søkerens motivasjon
- Om søkeren kan fullføre 3 utd. prog eller mer har hun/han ikke et særlig behov
 - Handler egentlig om at det må begrunnes at søkeren har et særlig som ikke bli ivaretatt gjennom retten til ett av tre valgte utdanningsprogram

Sakkyndig instans og tilmeldingskrav

- (3) PPT i FK er sakkyndig instans ved inntak til særskilt utdanningsprogram – se krav til sakkyndig vurdering i § 6-16
- (4) Saksbehandlingskrav og tilmeldingskrav
 - Fylkeskommunens og kommunens oppgaver må ses i sammenheng
 - Kommunen skal 1.10. melde søkeren til FK for sakkyndig vurdering.
 - Ved søknadsfristen 1.2. skal også sakkyndig vurdering fra FK være klar.
 - Fylkeskommunen skal ta stilling til disse søknadene tidlig, slik at det er god tid til å planlegge elevens oppstart.
 - Søkere som får avslag på søknad om fortrinnsrett til særskilt utdanningsprogram skal overføres til det ordinære inntaket
 - Skal også treffe et vedtak med avslaget – dette kan klages på.
 - Hva med de tilfeller hvor det er klart at eleven ikke oppfyller vilkårene

Forts.

- Krav til kommunens tilmelding
 - Samtykke fra søkeren
 - Det siste enkeltvedtaket om spesialundervisning med sakkyndig vurdering skal legges ved
 - En «pedagogisk rapport» hvor det gjøres greie for:
 - 1) Vanskene som ligger til grunn for enkeltvedtaket om spesialundervisning **OG** hvorfor kommunen mener søkeren oppfyller vilkårene i § 6-15
 - 2) Tidligere tiltak som er satt: eks. eneundervisning, alt. Opplæringsarena, avvik fra læreplaner, særlig hjelpemidler
 - 3) Hva kommunen mener vanskene vil ha å si for videregående opplæring – eks. hvilken tilrettelegging vil søkeren trolig ha behov for i vgo. Er det forskjell på utdanningsprogrammene?
- Viktig å stille krav til kommunens tilmelding
 - Hva om kommunen ikke har levert nok informasjon? Fvl. § 17
 - Husk også informasjonsplikten etter § 6-7. viktig at også grunnskolene og kommunene får informasjon om hva som forventes av informasjon ved tilmelding

-
- **(5) Krav til søkerens valg av utd.prog.**
 - Søkeren må ha valgt i samsvar med sakkyndig vurdering
 - Søkere som har prioritert andre utdanningsprogram høyere enn det som går frem av sakkyndig vurdering skal overføres til det ordinære inntaket
 - Gjelder også søkere som etter inntaket ønske å endre sin søknad – viktig at FK da opplyser om konsekvensen av å endre sitt valg
 - **(6) fylkeskommunens vedtaksmyndighet**
 - FK som treffer vedtaket
 - FK kan avvike fra sakkyndig vurdering, men da må dette begrunnes særskilt (som for spesialundervisning)

Krav til sakkyndig vurdering

- Sakkyndig vurdering skal oppfylle kravene i § 6-16 bokst. a-e.
 - Disse må ses i sammenheng med vilkårene i § 6-15 (2) – er egentlig et svar på dette.
 - Må inneholde både en vurdering og tilrådning.
 - Konklusjonen skal gå tydelig frem.
 - Bokstav a tilsvare § 6-15 (4) – fås fra kommunen
 - Bokstav b – et særlig behov som ikke kan ivaretas av retten til 1 av 3
 - Viktig å se i sammenheng med § 6-17. For søkere som valg av utdanningsprogram er underordnet, så skal det ikke tilrådes inntak etter § 6-15
 - Også viktig å se i sammenheng med §§ 6-22 og 6-25 – PPT må ha kjennskap til at Vg1 inntaket nå er mer differensiert
 - PPT kan i sin konklusjon tilrå at søkeren ikke gis fortrinnsrett, men bør tas inn på individuelt grunnlag for at retten sikres

Forts.

- Bokstav c – større mulighet til å fullføre med yrkes- eller studiekompetanse
 - Endrer fra mestre
 - I et livslangt perspektiv
- Bokstav d – forholdet til andre utd. program – vil søkeren kunne fullføre andre utdanningsprogram
 - Skal vurdere alle 12 utdanningsprogrammene, ikke bare de søkeren ønsker
 - Må ses i sammenheng med bokstav b.
- Bokstav e – søkerens behov for særskilt tilrettelegging
 - Dersom søkeren vil ha mindre behov for særskilt tilrettelegging på ett utdanningsprogram vil dette tale i søkerens favør, men dette er ikke i seg selv nok til at vilkårene er oppfylt.

Hva slags opplæringstilbud skal elever som er tatt inn etter § 6-15 ha?

- Inntaksvedtaket sier ikke noe om opplæringstilbudet
 - Før det er truffet et enkeltvedtak om spesialundervisning er det ikke hjemmel til å gjøre avvik fra oppl. med forskrifter, bla. LK06
- Må treffes et vedtak etter § 5-1. Kan gjøres i samme dokument som inntaksvedtaket eller i eget dokument.
- Er mulig å treffe et tidsbegrenset vedtak
 - Legger til grunn sakkyndig vurdering fra 10. trinn
 - Gjelder inntil tre måneder
- Skal så snart som mulig treffes et vedtak om spesialundervisning etter kapittel 5

2. Fortrinnsrett – søkere med sterkt nedsatt funksjonsevne

- Den gamle fortrinnsretten fra før R94 som gjeninnføres
- Fortrinnsrett etter § 6-15 og 6-17 må ses i sammenheng
 - For disse søkerne har valg av utdanningsprogram liten betydning
 - det er en særskilt tilrettelagt skole som er det vesentligste.
 - Skal ivareta både fylkeskommunens og søkerens behov

Forts.

- Innholdet i fortrinnsretten er regulert i § 6-17 andre ledd
 - Gir FK en mulighet til å ta søkeren inn på en særskilt skole dersom det er tungtveiende grunner – ikke rett til ett bestemt utd. prog.
 - Søkeren har ikke rett til førstevalget sitt
 - FK kan ikke plassere søkeren på ett annet utdanningsprogram enn ett av tre valgte i søknaden
 - Tas inn før det ordinære inntaket
- Gir ikke hjemmel til å plassere direkte i grupper/særskilte opplæringstilbud etc.
 - Det krever et vedtak om spesialundervisning
- FK fastsetter i den lokale forskriften hvordan søkere etter denne bestemmelsen tas inn

Vilkår:

- 4 vilkår som må være oppfylt:
 - A) vedtak om spesialundervisning
 - B) Sterkt nedsatt funksjonsevne
 - Fysisk og/eller psykisk
 - C) Må pga den sterkt nedsatt funksjonsevnen ha et særlig behov for å bli tatt inn til en skole som er særskilt tilrettelagt
 - Må være sammenheng mellom den sterkt nedsatte funksjonsevnen og behovet for inntak etter denne bestemmelsen
 - Den særskilte tilretteleggingen kan være: særlig kompetanse, fysisk tilrettelegging (husk universell utforming), tilgang på hjelpemidler, ekstra lærertetthet etc.
 - D) Må foreligge dokumentasjon av søkerens særlige behov
 - Ikke krav til sakkyndig vurdering
 - Eks. tidligere enkeltvedtak om spesialundervisning, dokumentasjon fra spesialisthelsetjenesten, Statped. etc.

Saksbehandling

- Kan få inntaksvedtak og spesialundervisningsvedtak på plass tidlig
 - Her vil det være behov for omfattende tilrettelegging for eleven og FK/skolen vil ha behov for å starte prosessen i god tid.
- Ikke krav om egen sakkyndig vurdering fra PPT.
- Kommunen må melde søkeren til FK innen 1.10. året før.
 - Kommunen må innhente samtykke til tilmelding fra foreldrene/eleven

Fortrinnsrett – søkere med rett til tegnspråkopplæring

- § 6-18 – ny bestemmelse, men retten var tidl. regulert i bestemmelsene om inntak til knutepunktskoler
- Søkeren har rett til oppæring i eller på tegnspråk etter oppl. § 3-9 kan søke om:
 - A) Fortrinnsrett for de med rett som ønsker Vg1 med tolk i en ordinær vgs
 - B) Inntak til knutepunktskole etter §§ 6-40 til 6-43
- Søkeren må i søknaden opplyse hva hun eller han prioriterer høyest.
- Ved søknad - Krav til sakkyndig vurdering (samme krav i §§ 6-18 og 6-41)
 - Fylkeskommunens PPT er sakkyndig instans

Fortrinnsrett – utvidet tid

- § 6-19
- Ny
- Omfatter de som har et enkeltvedtak om utvidet tid – må ha et vedtak for å kunne søke
 - Retten til utvidet tid er regulert i oppl. § 3-1 (5)
 - Tas inn til samme utdanningsprogram.
 - Før det ordinære inntaket.
- Hvem omfattes av dette?
 - De som trenger flere år på Vg1.

Inntak etter poeng og individuell behandling

- § 6-20 – rangering - uendret
- § 6-21 – utregning av poeng – noen endringer
 - B) valgfag
 - C) «læreplanen ikkje inneheld vurderingsuttryk» = grunnleggende norsk
 - D) poengberegningen ved fritak er regulert – skal ikke regnes med
 - Obs- forholdet til § 3-20 og oppl. § 5-1
 - E) IV og IM er regulert – skal regnes med

Individuell behandling – tydeligere identifisering

- For noen grupper vil det være slik at de ikke har en poengsum eller at poengsummen er så lav at den lovfestede retten til 1 av 3 utdanningsprogram ikke oppfylles
 - Forskriften går lengre i å identifisere gruppene enn tidligere § 6-15 til § 6-17.
 - Rett til 1 av 3 utdanningsprogram – ikke noe ekstra.
 - § 6-22 – spesialundervisning og mangler karakter i minst $\frac{1}{2}$ av fagene
 - § 6-23 – særskilt språkopplæring og mangler karakter i minst $\frac{1}{2}$ av fagene
 - § 6-24 – uten tallkarakterer eller sammenliknbart vurderingsgrunnlag
 - Kan være utenlandsk dok. eller for eksempel Steinerskoler
 - § 6-25 – søkere som av andre særlige grunner må behandles individuelt
 - Omsorgsansvar, institusjonsplassert, kronisk syke, ME el.
 - § 6-26 – uten karakter i minst $\frac{1}{2}$ av fagene
 - § 6-27 – deltidselever

Minoritetsspråklige

- Lovlig opphold - § 6-4
- Vilkår: må ha norsk grunnskoleopplæring eller tilsvarende - tidligere § 6-10
 - Særlig om krav til norsk og oppl. § 3-1
- Økt fleksibilitet – nytt fjerde ledd i § 1-15
- Hovedregel inntak til Vg1:
 - Konkurrerer etter poeng
 - Ingen fortrinnsrett pga særskilt språkopplæring
 - Unntak:
 - tas inn etter en individuell vurdering dersom søker med § 2-8-vedtak mangler karakterer i ½ av fagene - § 6-23
 - Tas inn etter en individuell vurdering dersom søkeren ikke har sammenlignbart karaktergrunnlag - § 6-24
- Inntak til Vg2 og Vg3
 - Som andre elever fordi disse skal ha vitnemål eller fag-/svennebrev

III Inntak til Vg2 og Vg3

Vilkår for inntak

- Innledende bestemmelser
 - Inntak til Vg2 og Vg3 reguleres i de samme bestemmelsene
 - § 6-28 – erstatter §§ 6-22 og 6-23 – endringer
 - Før: vilkår for inntak: bestått i fag det bygges videre på i programområdet
 - Det var stor grad av skjønn og ulik praksis.
 - Endring: krav om bestått i alle fag på tidligere nivå.
 - Beståttkravet gjelder både for fag med standpunktkarakterer og halvårsvurderinger. Gjelder også for en evt eksamen.
 - Kan evt tas inn etter en individuell vurdering etter §§ 6-35 til 6-38
 - Særlig relevant: § 6-37
 - Alternativ: tas inn som deltidselev
 - § 6-29 – inntaksrekkefølge
 - Som § 6-15
 - Fortrinnsrett – poeng med individuell behandling

Fortrinnsrett

- Færre grupper som har fortrinnsrett til Vg2 og Vg3.
 - Ikke fortrinnsrett til særskilt utdanningsprogram
 - De som har hatt fortrinnsrett etter § 6-16 vil ha rett til et programområde til Vg2 som bygger på utdanningsprogrammet til Vg1.
 - § 6-30 - fortrinnsrett for søkere med sterkt nedsatt funksjonsevne
 - Også til Vg2 og Vg3. Denne kom inn etter høringen
 - Hvem
 - § 6-31 – tegnspråk – viderefører gjeldende
 - § 6-32 – vedtak om utvidet tid – gjelder for de som har vedtak om utvidet tid til Vg2 eller Vg3

Inntak etter poeng og individuell behandling

- Ordinære inntaket
 - § 6-33 – rangering
 - Konkurrerer etter poeng – som i dag
 - § 6-34 – utregning av poeng
 - Ikke endringer

Individuell behandling – faglige forutsetninger

- § 6-37 - Inntak på individuelt grunnlag – faglige forutsetninger
 - Ikke bestått i ett eller flere fag
 - Helhetlig vurdering finner at det er forsvarlig?
 - Søkeren har den kompetansen som etter LK06 er nødvendig for å følge opplæringen på neste nivå - samlet sett har de faglige forutsetningene
- § 6-39 – deltidselever
 - Tas inn etter fulltidselever
 - Eks på hvem som kan tas inn

Individuell behandling – elever med enkeltvedtak om spesialundervisning eller planlagt grunnkompetanse

- § 6-35 - Enkeltvedtak om spesialundervisning og ikke vmk i ett eller flere fag
 - Erstatte gjeldende § 6-24
 - Gjelder for søkere med enkeltvedtak om spesialundervisning og som på grunn av innholdet i enkeltvedtaket ikke har vurdering med karakter i flere fra fra Vg1 el. Vg2.
 - Kan likevel tas inn til neste nivå etter en helhetlig vurdering
 - Helhetlig vurdering av om det er forsvarlig ut fra søkerens faglige forutsetninger. Skal også legg vekt på sakkyndig vurdering og søkerens prioritering
 - Om det ikke er forsvarlig tas søkeren inn til samme trinn.
- Bestemmelsen gjelder også for de som følger et planlagt løp mot grunnkompetanse, jf. oppl. § 3-3 (1)

Andre grunnlag for individuell behandling

- § 6-36- Uten tallkarakterer eller sammenliknbart grunnlag
- § 6-38 - Søkere som av andre særlige grunner må behandles individuelt
 - Som § 6-26

IV og V - Knutepunktskoler og noen statlige videregående skoler

IV Inntak til knutepunktskoler

- I hovedsak en videreføring av tidligere §§ 6-29 til 6-36
- Har skilt mellom knutepunktskolene og bruk av tolk
 - Se i sammenheng med § 6-31

VI Inntak av voksne med og utan rett til vgo

5. Mer utfyllende regulering av inntak av voksne

- Før: to knappe bestemmelser
- Voksne i videregående opplæring etter § 4A-3 har ikke rett til spesialundervisning – går derfor ikke i detalj på dette.
- Store endringer, men de fleste av disse er en forskriftsfesting av tolkninger og av fvl.
 - § 6-45 - Voksne med rett
 - (2) Innholdet i retten - presisert at voksne primært tas inn til et tilbud etter § 4A-3- ikke tilbud etter kap. 3. + tilbudet skal tilrettelegges, jf. § 4A-3.
 - (3) presisert krav til søknaden – ønsket sluttkompetanse
 - Skal til vanlig få tilbud om opplæring i samsvar med ønsket sluttkompetanse
 - Presisert at det skal legges vekt på den enkeltes mulighet til å oppnå denne sluttkompetanse
 - (4) voksne skal realkompetansevurderes – realkompetansevurderingen er sentral for å avdekke innholdet i opplæringstilbudet

-
- § 6-46 - realkompetansevurdering og krav til saksbehandlingen – nytt at dette reguleres
 - (1) Fylkeskommunenes plikt til realkompetansevurdering av søker med rett
 - (2) innholdet i rkv – tilsvare § 4-13
 - (3) opplæringen skal tilpasses resultatet av rkv.
 - (4) saksbehandlingskrav rkv – krav til vedtaket følger av fvl.
 - § 6-47 – krav til saksbehandling – ny
 - (1) fristene i § 6-10 gjelder ikke.
 - Ikke ventelister og uten ugrunnet opphold
 - (2) krav til enkeltvedtaket – følger også av fvl.
 - (3) særlig begrunnelsesplikt ved avvikende tilbud

-
- § 6-47 inntak av voksne uten rett
 - (2) Klargjør fylkeskommunens ansvar
 - Hvilket tilbud skal voksne uten rett tilbys. Får fullføringsrett
 - (3) den voksne må selv betale rkv.
 - § 6-48 – Inntaksrekkefølgen
 - Er ryddet opp slik at den er i samsvar med voksenretten etter § 4A-3.
 - Obs – også § 1-15 nytt fjerde ledd – kan være deltidselev i vgo
 - FK avgjør om det skal gis tilbud – ikke en plikt for fk, men en mulighet.

Nytt kapittel 6A om formidling til læreplass av lærlingar og lærekanidatar

6. Eget kapittel om formidling av lærlinger og lærekandidater

- Før: litt i inntakskapitlet
- Eget kapittel om formidling til lære plass
- Det er i dag flere som søker om lære plass enn de som får det
 - Det er forskjeller mellom fag og fylkeskommuner
 - Forskning viser at det kritiske punktet for fullføring er mellom Vg2 og Vg3
- I 2012 var det 23.000 søkere til lære plass.
 - 17.328 fikk godkjent lærekontrakt mellom 1.1. – 1.12.
 - Dvs at ca 6000 søkere ikke fikk lære plass
 - Hva skjer med disse? De har rett til videregående opplæring i skole
 - I 2012 var det 671 kandidater som gikk opp til fag- eller svenneprøve fra Vg3 i skole.

-
- § 6A-1 – virkeområdet
 - (2) Klargjør forholdet mellom inntak og formidling. De som formidles skal også tas inn til vgo.
 - Også de som ønsker formidling skal ha et inntaksvedtak med utdanningsprogram og programområde
 - Må oppfylle vilkårene for inntak til nivået for å formidles – dvs ved formidling til Vg3 §§ 6-28 eller et av de individuelle grunnlagene i §§ 6-35 flg.
 - § 6A-2 – lokal forskrift
 - Forskriftsfestet plikt til lokal forskrift om formidling. Kan være samme forskrift som inntak

-
- § 6A-3 – Informasjonsplikt
 - Plikten er tydeliggjort
 - Har gitt eks på info i merknaden
 - § 6A-4 – søknad og søknadsfrist
 - Tydeliggjort – men foreslår ikke endringer i fristene
 - Tilsvare § 6-9
 - § 6A-5 – krav til søknaden
 - ny etter høringen
 - § 6A-6 – formidling av lærlinger og lære kandidater til lære plass
 - Klargjør de ulike oppgaver i formidlingen
 - (1) eleven
 - (2) fylkeskommunen
 - (3) bedriften
 - (4) understreker at det skal tegnes lærekontrakt eller opplæringskontrakt

-
- § 6A-7 – Avtale om annen organisering
 - Tidligere § 6-40 om annen organisering av opplæringen kommer tydeligere frem
 - Har laget en liste for å få frem noen eksempler på handlingsrommet
 - Hjemmel for vekslingsmodeller og TAF
 - § 6A-8 – Unntak – nedsatt funksjonsevne
 - Tilsvarende § 11-7
 - § 6A-9 – Rett til Vg3 i skole
 - Retten til Vg3 i skole løftes frem – er lovfestet i oppl. § 3-3 (5)
 - Frist 1. september
 - Viderefører gjeldende § 6-23 (1) bokst. e
 - § 6A-10 – formidling av voksne
 - Tydeliggjør reglene som gjelder ved formidling av voksne

Forskriftsendringene i korte trekk

1. Tydeligere plassering av ansvar for oppgaver knyttet til inntaket og krav om lokale forskrifter
2. Et mer differensiert inntak til Vg1 for å ivareta blant annet søkere med rett til spesialundervisning og minoritetsspråklige søkere
3. Mer utfyllende regler om forholdet mellom fulltidselever og deltidselever
4. Tydeligere vilkår og regler for inntak til Vg2/Vg3
5. Mer utfyllende regulering av inntak av voksne
6. Eget kapittel om formidling av lærlinger og lærekanidater

Rundskriv

- Udir vil i løpet av høsten utarbeide et rundskriv om inntak og formidling
- Innspill til problemstillinger som bør omtales i dette kan innen 15.10. sendes til kbl@udir.no

Lovendringer

Lovendringer av betydning for
spesialundervisningsområdet i
kraft fra 1.8.2013

Lovendringer I

- Plikt til å vurdere utbytte av opplæringen før vedtak om spesialundervisning
 - Endring i oppl. § 5-4 og privatskoleloven § 3-6
 - Lovendringen er en presisering av gjeldende rett
 - Skal sikre at skolene gjør en vurdering av om eleven får eller kan få et tilfredsstillende utbytte før saken tilmeldes PPT
 - Må ses i sammenheng med styrket fokus på tilpasset opplæring, og at spesialundervisningen skal reduseres
 - Plikten gjelder ikke dersom det er åpenbart at tiltak innenfor det ordinære opplæringstilbudet ikke vil føre til at eleven får et tilfredsstillende utbytte
 - Endrer ikke foreldrenes rett til å kreve sakkyndig vurdering etter § 5-3

II

- Halvårsrapport erstattes av en årlig rapport
 - Endring i oppl. § 5-5 andre ledd og psl.§3-6
 - Elever med spesialundervisning skal nå kun ha en skriftlig årlig oversikt (årsrapport) over opplæringen som hun/han har fått og en vurdering av egen utvikling
 - Hensikten er å redusere rapporteringsbyrden
 - Det er også presisert i bestemmelsene at elevens utvikling skal vurderes ut fra målene i IOP'en
 - Dette er en tydeliggjøring av gjeldende rett – ingen endring
 - Husk: elevene skal ha individuell vurdering etter «vurderingsforskriften» - dvs bla halvårsvurdering etter § 3-13

III

- Plikt til å samarbeide om utarbeidelse og oppfølging av tiltak og mål i IP
 - Oppl. § 15-5 og psl. § 13-6a
 - Samarbeid mellom skolen og aktørene i helse- og sosialtjenesten
 - Skolens plikt gjelder deltakelse . Begrenset til de tilfeller hvor skolens deltakelse er nødvendig
 - Bestemmelsen gjelder ikke koordinatorrollen
 - En IP kan være en del av IOP, men IP kan ikke erstatte IOP eller motsatt

IV

- Bruk av personale i skolen som ikke er ansatt i undervisningsstilling og som skal hjelpe til i opplæringen
 - Oppl. ny § 10-11 og psl. ny § 4-5
 - Personalet som ikke er tilsatt i undervisningsstilling skal ikke ha ansvaret for opplæringen
 - Eks. assistenter – men bestemmelsen dekker også andre.
 - Lærer skal ha hovedansvaret for opplæringen. Den som skal hjelpe til skal få nødvendig veiledning og bistanden i opplæringen skal skje på en slik måte og i et slikt omfang at eleven får et forsvarlig utbytte av opplæringen

V Andre lovendringer

- Se rundskriv F-04-13 fra Kunnskapsdepartementet for mer detaljer. Endringene er:
 - Erstatningshjemmel og delt bevisbyrde i saker om psykososialt miljø
 - Forlenget foreldelsesfrist i straffesaker om psykososialt miljø
 - Felles skolekretsgrenser
 - Hjemmel til å fastsette forskrift om lærertetthet

Utvidet tid

Utvidet tid

- Retten gjelder heltidsopplæring i inntil to år ekstra, jf. oppl. § 3-1 (5)
- Vilkårene for utvidet rett er at eleven har:
 1. rett til spesialundervisning
 2. det foreligger en sakkyndig vurdering av elevens særlige behov for opplæring utover tre år, jf. opplæringsloven kapittel 5
- Ved behandling av søknad om utvidet tid er det PP-tjenesten i fylkeskommunen som er sakkyndig instans og det er fylkeskommunen som skal fatte vedtak, jf. oppl. § 3-1.
 - Også fylkeskommunen må i enkeltvedtaket vurdere om søkeren oppfyller vilkårene
 - Fylkeskommunen kan avvike fra PP-tjenestens sakkyndige vurdering – avvik må begrunnes
- Vedtaket kan fattes når som helst i opplæringsløpet

Mer om vurderingen av behov

- Vilkår: særlig behov for mer tid i videregående opplæring
 - Kravet er at eleven *må ha utbytte* av mer videregående opplæring.
 - Vurderes ift de opplæringsmålene som er satt for eleven, bla i IOPen
 - Opplæringsmålet kan være grunnkompetanse
 - Opplæringstilbudet utover normert tid vil gjøre eleven bedre rustet til yrkesliv eller videre utdanning
 - Avslag kan ikke begrunnes i at elevens funksjonsnivå er for lavt

Lovforslag på høring

- **Forenklete saksbehandlingsregler**
- Kunnskapsdepartementet foreslår å forenkle saksbehandlingen for vedtak om videregående opplæring i inntil to år ekstra for minoritetsspråklige elever med rett til særskilt språkopplæring.
- Forslaget innebærer at fylkeskommunen ikke trenger å innhente sakkyndig vurdering fra PP-tjenesten i slike saker. Det vil være tilstrekkelig at fylkeskommunen avgjør elevens behov for ekstra tid ut fra deres språkkartlegging og vurdering av eleven.

Digitalisering av veileder om spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning

Digitalisering av veilederen

- Oppdragsbrev 5-2012 fra KD til Udir
- Regelverket skal ikke endres. Det vil et være snakk om presiseringer og utdypinger
- KD skisserer 3 punkter i oppdragsbrevet:
 - Digitalisering
 - Nye målgrupper
 - Et bredere innhold

Forts.

- **Føringer digitalisering**
 - En digital og brukervennlig form
 - Klart og tilgjengelig språk
 - Skal være dynamisk og kunne oppdateres og endres løpende
 - Skal også vurdere om den trykt versjonen skal revideres - bla et spørsmål om økonomi
- **Nye målgrupper**
 - Veilederen skal strukturen i 3 deler innrettet mot
 - Barnehage
 - Grunnopplæringen
 - Voksne

Forts.

- Breidere innhold:
 - Skal utformes med utgangspunkt i oppl. kap. 5, prinsipper om likeverd, inkludering og TPO, rammeplanen og LK06
 - Skal ha en tydelig forankring i strategiene i læring og fellesskap
 - Skal inneholde maler, veiledningen, rutinebeskrivelser
 - Kan vurdere om veilederen på sikt også kan inneholde utdrag fra relevant forskning
- Vi ønsker tilbakemelding fra dere på:
 - Eksempler på håndbøker, retningslinjer, maler, sjekklister etc. som dere har
 - Er det noe dere behov for at vi tar inn eller som vi utdyper ytterligere?
 - Tilbakemeldinger kan sendes til:
berit.holmlimo@utdanningsdirektoratet.no innen 19. september